

Svar motion - Jämlikhetsmotion 1: Det tidiga livet - Vård och stöd under graviditet och förlossning

I en motion föreslår Eva Lindberg, Jan Lahenkorva, Mona Davik, Henrik Berglund Persson, Shida Kinuka Karlsson, Elisabeth di Paolo-Sandberg, (S):

1. Att analys- och uppföljningsavdelning Samhällsmedicin får i uppdrag att analysera vilka informationsåtgärder före graviditet som kan vara verkningfulla för att minimera risken att fostret utsätts för påverkan av ohälsosamma levnadsvanor innan konstaterad graviditet.
2. Att ett stärkt föräldraskapsstöd med mer riktade insatser mot familjer med förhöjd risk för ohälsa utarbetas i samverkan mellan berörda verksamheter i Region Gävleborg och kommuner i länet.
3. Att riktad information tillgängliggörs på olika språk, både som text och tal, och i olika kanaler.

Hälso och sjukvårdsnämnden svarar:

Innan konstaterad graviditet samtalar redan idag barnmorskan på mödrahälsovård med kvinnorna om deras reproduktiva livsplan, det görs med fördel vid preventivmedelsrådgivning. Då kvinnorna kommer till barnmorskemottagningen på cellprovskontroll så kan man också prata kring frågan. MHV har också uppsatt i våra lokaler på BMM information på svenska och engelska ”Vill du ha barn i framtiden?”. MHV hänvisar också till information på 1177, där finns information om hur man ska förbereda sig inför graviditet.

När graviditet är konstaterat, erbjuds den blivande familjen ett tidigt hälsosamtal där man pratar kring; alkohol, tobak, droger, motion, kost och läkemedel. Innan konstaterad graviditet finns även information till medborgare om rökning, levnadsvanor och dylikt på exempelvis Hälsotorget.

Den verksamhet som bedrivs på länets Familjecentraler (FC) är ett förstärkt föräldraskapsstöd med riktade insatser mot familjer, där kommuner och regionen arbetar tillsammans. Familjecentralerna ligger oftast placerad i områden med förhöjd risk för ohälsa. När paret, familjen är gravida gör MHV en screening på alla kring levnadsvanor och erbjuder åtgärder för det som eventuellt framkommer som riskfaktorer.

I princip 100% deltar i mödrahälsovårdens basprogram vilket gör att kvinnorna föder friska barn. Familjen/paret erbjuds också två ultraljud under graviditeten för att upptäcka eventuella avvikelser.

Pilotprojektet BarnSäkert breddinförs nu i länet med syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa hos barn genom att identifiera riskfaktorer i deras hemmiljö och tidigt erbjuda hjälp och stöd. Målet är att alla BVC-mottagningar i regionen

arbetar med metoden i samverkan med kommunens socialtjänst, för att fånga upp alla barn i alla familjer i hela länet som har behov av insatser.

Hembesöksprogrammet är under utveckling, där man utvidgar hembesök på BVC under barnets första år tillsammans med socialtjänsten. Syftet är att ge ett ökat och riktat stöd till nyblivna familjer, speciellt i socialt utsatta områden. Det här är två exempel där vi jobbar med riktade insatser.

En hel del finns att erbjuda kvinnor som inte kan vårt svenska språk, mycket material finns idag översatt.

Exempel vid Mödrahälsovården:

- För alla patienter som söker på barnmorskemottagning och inte kan svenska används tolk vid besöket.
- Föräldrastödsgrupper kan ges individuellt och då med tolk, kan ges i grupp om man har flera med samma språk.
- Familjecentralerna har riktade föräldragrupper mot icke svensktalande och då med tolk på plats.
- ”Trygghetscirkeln” med somaliska föräldrar och tolk på plats med socionom som ledare, på t.ex. Familjecentralen Anderberg och Sätra.
- ”Vänta barnboken” som ges till alla som väntar barn finns översatt till arabisk, engelska och somaliska och spanska.
- Vår amningsbroschyr finns översatt till ett flertal språk, denna amningsbroschyr används genom hela vårdkedjan från MHV, Förlossning, BB, Neonatal och BVC.
- Information och screening-formulär (t.ex. EPDS, AUDIT) inom MHV är översatt till ett flertal språk.
- Information om könsstympling finns på olika språk.
- Barnmorskorna arbetar utifrån 1177, och patient informeras direkt vid kontakt med barnmorskemottagningen till vår egen ”Besök under graviditeten”, Gävleborg 1177.
Mycket utav vår information där finns på andra språk så som t.ex. matvanor, fosterrörelser, plötsligspädbarndöd, barnsäkerhet och bäckenbottenträning, eller med hänvisningar till andra sidor på 1177 för att kunna ta del av andra språk.
- Den nationella 1177 sidan har mycket bra information om t.ex. vaccination, psykisk ohälsa, graviditet, förlossning och tiden efteråt på andra språk, och även lätt svenska som vi hänvisar till.
- De föräldrastödsfilmer (5 st. - förlossning, amning, avslappning) som man gjort är på gång att översättas till andra språk (arabiska, somaliska, engelska och tigrinja). Offert på kostnadsförslag inväntas.
- I en lokal rutin har vi samlat hänvisningar till bildstöd, filmer från Västra Götaland och ”Kom HIT Flykting” som tagit fram kommunikationsstöd i vårdsituationer - om bl. a cellprovtagning, preventivmedel.

- RFSU tagit fram filmer om kropp, sex och relationer för dig som inte talar svenska. Barnmorskan kan då lätt visa alternativt hänvisa kvinnan att titta själv på dessa sidor.
- Ibland hänvisar vi till Karolinskas Informationsfilmer inför förlossningen (karolinska.se) som gjort många bra filmer om förlossningsföreläsning som är översatta till andra språk.

Exempel vid Barnhälsovården:

- Vid alla hälsosamtal beställs tolk vid behov.
- Vid föräldragrupper beställs tolk vid behov.
- På en del familjecentraler, t.ex. Andersberg har kurator genomfört föräldragrupp med enbart somalisktalande föräldrar med platstolk.
- Både "hälsobok" samt en hel del material och broschyrer finns på flera språk. Ex. broschyrer/material/formulär om språkutveckling, barnsäkerhet, vaccinationsprogram, BarnSäkert, EPDS, enskilt föräldrasamtal till den icke-födande, matintroduktion, tandhälsa. Det finns även filmer om matintro, flaskmatning, språkstimulans på olika språk.
- Infomaterial om kvinnlig könsstympning finns på flera språk på vår samverkanswebb.
- Det som ligger på 1177.se om små barn kan den intresserade titta på själv, en del är översatt.

Förslag till beslut:

- Att anse motionen besvarad